Regd No. N. 46 / M. 3813

వెల ఒక అణా

ప్రతి సోమ గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౬ ★ హైద్రాబాదు, దక్కన్. శా. శ. ౧౮౬౩ వృషసం॥ర కార్తీక బ॥ ౩ (౭-౨-౧౩౫౧ ఫ.) గురువారము ★ సంచిక ౫౧

తూలాదుర్గములను జర్మనులు భేదించినారు

క్రిమియాలోకూడ జర్మనుల పురోగమనము

రష్యాజర్మనీల యుద్ధమునుగురించి అక్టోబరు ౩౧ నవంబరు ౧ వ తేదులలో వచ్చినవార్తలు రష్యావారిస్థితినిగురించి అంత సంతోషించదగినవి గాలేవు.

మాస్కో-దక్షిణమున ౧౦౦ మైళ్లదూరములో తూలానగరము చుట్టునుండు దుర్గములను భేదించుకొని జర్మనులు ఆనగరపరిసరములకు చేరిపోరాడుచు ముందుకుపోవుచున్నారు. రష్యావారిసేనలు ఎంతఎక్కువగానున్నను వెనుకకుపోవుచున్నవి. తూలాపట్టణము పరిశ్రమలుండుచోటు-అక్టోబరు ౩౧ వ తేదీవరకు పోరాటములో వోలాకొలాంస్కు-ప్రాంతములో రష్యావారలసేనలు కొద్దిగా వెనుకకుపోయినవి. కాలినిన్ వద్ద అనేకదినములనుండి ముట్టడించబడియున్న రష్యాకార్మికులు చిన్నదళమొకటి ౩౧ వ తేదిన తప్పించుకొనిపోయి ప్రధానసేనతో కలిసినది. ఇప్పుడు కాలినిన్ వద్ద రష్యాసేనలు తమస్థానములనువదలి వెనుకకుపోకుండవున్నవి, అంతవరకే తూలాకును మాలోమాస్లావెట్లకును మధ్య రష్యనులుంచిన కావలిని జర్మనులుదాటకుండ అడ్డుచున్నారు. ...

డి. లెనిన్గ్రాడుకిది తూర్పున ౩౦ మైళ్ళదూరములోనున్నది-

అక్టోబరు ౩౧ వ తేదిన జర్మనుఫిరంగులు లెనిన్గ్రాడుపై బారుపెట్టబడినవి, అనాటిరాత్రి మాస్కో-నగరముపై జర్మను విమానాలు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి బాంబులు వేసిపోయినవి-

రష్యావారిజలాంతర్గామి యొకటి మూడు జర్మనునౌకలను బాల్టిక్ సముద్రములో ముంచివేసినది ఇదేబాల్టిక్ సముద్రములో మరిమూడు శత్రునౌకలను రష్యావారిమోటారు టార్పిడోపడవలు ముంచివేసినవి-

అక్టోబరు ౩౧ నవంబరు ౧వ తేదులలో జర్మనీయుల యుద్ధమునుగురించి తెలిసిన మరికొన్ని ముఖ్య విషయములిట్లున్నవి. జర్మనులుపట్టుకొన్న ఖార్కోవులో చాలాపరిశ్రమలను రష్యనులు ఆనగరమును ఖాళీచేయక ముందు ధ్వంసముచేసి వెళ్ళినారు. ఇపుడు ఆనగరమువల్ల ప్రయోజనము అధికముగా ఆనేకమార్గముల కూడలిగా నుండుటయేయట-జర్మనులకు రుమేనియానుండి లభించే పెట్రోలు పూర్తిగా అయిపోయినదట. ఇపుడుజర్మనీలో వారుదాచిపెట్టుకొన్న పెట్రోలుమాత్రమేగతియని మాటుమిలేఖరి అనుచున్నాడు. రష్యావారి పారిశ్రామిక ప్రదేశముల నేకములు జర్మనుహస్తగతములైనను, వారలుఆప్రదేశములనుండి తమయంత్రములను తీసికొనిపోయి ఇతర ప్రదేశములలో ...

సో-నుండి వ్లాడివోస్టాకుకు ఎంతదూరమో న్యూయార్కు-నుండిగాని బోస్టనునుండిగాని ఆర్కేంజల్ నకుఅంతేదూరము, సుమారు ౫౦౦౦ మైళ్ళకు ఎక్కువకాని అమెరికాలోని పరిశ్రమస్థానము అనేకములు వ్లాడివోస్టాకు రేవుకంటె ఆర్కేంజల్ రేవుకే ఎక్కువసమీపములు- ఆర్కేంజల్ నుండి రష్యాలో అవసరస్థానాలకు సరకుపంపించుటకుగూడ ఆర్కేంజెలు రేవునకే రైలుబాట సౌకర్యమెక్కువయట- ఎట్లైననేమి ఇప్పుడు జపానువారు వ్లాడివోస్టాకు మీదుగా రష్యాకు అమెరికాసామగ్రి తీసికొనిపోవుటకు తాము సమ్మతించమని ఆక్షేపించినందుకు ఫలితము సిద్ధించినదికదా యని మురియవచ్చును- రష్యావారికి బ్రిటీషుసహాయమునూడ ఆర్కేంజల్ రేవుమీదుగా పోవుచున్నది.

నవంబరు ౨,౩ తేదులవిశేషాలు

నవంబరు ౨వ తేదినాటికి మెంజెయిస్కు మాలోయారోస్లావెట్సు వోలా కొలాంస్కు-ప్రాంతములందు జర్మనుల గమనమును నిరోధించగల్గినట్లును, ఈచోట్లలో కొన్నిచోట్ల తామెదురుదాడులనుగూడ ప్రారంభించినట్లును కాలినిన్ పట్టణపరిసరగ్రామాలలో నొకదానిని పునరాక్రమించినట్లును, నారానదివద్ద జర్మనులనులేరిమివేసినట్లును లెనిన్గ్రాడువద్ద తమసేనలాకనదిని దాటినట్లును రష్యావారు ప్రకటించినారు- గాని ...

కుచమునకు పంపించుటకు కంపెనీ వారలకు లైసెన్సు లనునిచ్చుటలేదు.

అక్టోబరు నెలలో యల్లోనది దక్షిణమున కొన్నిస్థానములను జపానీయులు పట్టుకొన్నందున, వారలు హాయన్య రాష్ట్రమునకు చెర్సి ప్రధాననగరమగుసియాంగపైకికూడ పోవచ్చునని తలచి చైనా ప్రభుత్వమువారు తమసేనలును, చైనాకమ్యూనిస్టు సేనలునుకలిసి దానికిప్రతిక్రియచేయుట కెట్లనువిషయమున అకమ్యూనిస్టు నాయకులతో కలిసి ఆలోచించనున్నారట-జపానువారు యూచానునగరమును పట్టుకొనదలచుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది-ఈనగరముమీదుగా బర్మానుండి చైనాకు సామగ్రులుపోవును-అందుచే చైనావారు ఆనగరమునుతప్పించుకొని చెంగ్టూగుండా పోవు ఒక రోడ్డును నిర్మించుచున్నారు- నిర్మాణము పూర్తికావచ్చుచున్నది

జపానువారి మాంచూకోవున్ను, రష్యావారి మంగోలుకున్ను మధ్యసరిహద్దునునిర్ణయించుటకై ఉభయపక్షప్రతినిధులను కలిపి నియోగించినసమితి తమపనినిముగించినట్లును, ఒడంబడికపై సంతకములుచేయబడినట్లును వార్తవచ్చినది.

మరొక అమెరికా నౌక ముంచబడినది

అక్టోబర్ ౩౧వ తేదీ రాత్రి ఐస్లాండుకుసమీపముగా సముద్రంలో "ర్యూబెన్ జేమ్సు" అను అమెరికావారి డిస్ట్రాయరునౌక జర్మనులయూబోటు ...

రష్యాకు సహాయము

బ్రిటీషువారుముంచిన జర్మను నౌకలు

జపానువారల వ్యవహారాలు

జమాబందీ రుసుముల మాఫీ

ఇదివరలో హైద్రాబాదుశాసనసభలో జమాబందీ రుసుముల మాఫీనిగురించిన చర్చ జరిగి మాఫీయిచ్చుటకై తీర్మానమైయుండెను ఇప్పుడాతీర్మానమును మ.ఘ.వ. నిజాం ప్రభువుగారుఅంగీకరించి యిట్లాజ్ఞాపించినారు

స్టాంపుస్థానరుసుము శాసనములోని ౧౫వ సూత్రములోని ఉపనియమము(౫) ...కు పూర్వము మూడుకొత్త ఉపనియమాలు (జిమ్ను) ౬,౭,౮ అనునవి ఏర్పాటు చేయనైనవి-వాటిలోని అంశాలేవనగా

(౬) భూశాఖాధికారులవద్ద జమాబందీకి పూర్వముకాని తర్వాతకాని యిచ్చుకొను జమాబందీకిసంబంధించిన విజ్ఞప్తుల (దరఖాస్తుల)పైనను

(౭) జమాబందీ తీర్పులయొక్క ప్రతుల (నకళ్ల)కొరకు ఇచ్చుకొను విజ్ఞప్తులపైనను

(౮) జమాబందీతీర్పుయొక్క ప్రతికొరకును

(౯) జమాబందీతీర్పుపై మురాఫా, నిగరానీ, నజర్ సానీలకై యిచ్చుకొను విజ్ఞప్తుల పైనను

(౧౦) పైమురాఫా మున్నగు వ్యవహారములలో చిల్లరవిజ్ఞప్తు లిచ్చుకొనువాటిపైనను రాష్ట్రములోని వ్యవసాయకు లందరును స్టాంపుస్థానరుసుములను చెల్లించుకొనవసరములేదు.

పైశాసనమును రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డిగారు గత సంవత్సరము శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టి యుండిరి - వోట్లు అనుకూల ప్రతికూలములుగా సరిసమానముగా రాగా అధ్యక్షతవహించిన గౌ॥ అబ్దులజీజుమంత్రిగారు తమవోటుకంతోటును రాజా బహద్దరు గారి పక్షం ఇచ్చి చిత్తుశాసనాన్ని గెలిపి చిరి-ఇప్పుడదేతీర్మానాన్ని మ.ఘ.వ నిజాం ప్రభువుగారు అంగీకరించి శాసనముగాచేయుచి జరీదాలో ప్రకటింప చేసినారు.

ఆర్యసమాజ సభ

హైదరాబాదు కృష్ణగంజ్ ఆర్యసమాజంలో తా ౧౫-౧౧-౧౯౪౧ శనివారమునాటి సాయంకాలము ౬-౩౦ నుండి ౯ గం. మున్నాలాల్ మిశ్రగారి భజనోపదేశము జరుగును. అందరు దయచేయప్రార్థన

యుద్ధసత్యాగ్రహోద్యమము పై ఆక్షేపణలు

గాంధిమహాత్ముని సమాధానము

కారాగృహవిముక్తనాయకులతో సంభాషణలందలి విషయములు

కారాగారవిముక్తులై గాంధిమహాత్ముని వద్దకు పోయి సంభాషించిన కాంగ్రెసు నాయకులతో చర్చించిన విషయములను గురించి గాంధిమహాత్ముడు అక్టోబరు 31వ తేదిన ఈక్రిందిదీర్ఘ వివరణమును పత్రికలలో ప్రకటనకై ఒసగినారు:

బొంబాయి తీర్మానమును పూర్తిగా అమలుపరచియుండనివారలు సంశయములు ఇపుడు నాటుకొనినవని ప్రజలు తెలిసికొనదగును గాక. ఆరీతిగనే ఎట్టిసంశయము గానిలేక ఉండినవారల అభిప్రాయములు కూడ కట్టుపడినవి. నేనన్నచో బొంబాయి తీర్మానము సరియైనదను విషయమున నాకెన్నడును సంశయము కలుగలేదు. ఆ తీర్మానము ననుసరించి ఇంతవరకు చేసినపని సరియైనదను విషయమున కూడ నాకెన్నడును గాని సంశయములేదు. ఉన్నచో కాంగ్రెసుయొక్క—యొక్క జాతి గుంపట యొక్క—యు గతిని బాధించుచున్నదను నేను నాయకుడనుగ ఉండియుండను దౌర్జన్యరహితత్వమందు కళంకములన్నిటిని మరపించగల గుణమొక్కటియున్నది. దౌర్జన్యసహితముగ కృశించెను గాక, ఇదిన్యాయము గాకుండిన గావున, యథార్థమైన చెరుగును చేయజాలదు.

ఆక్షేపణలు

[౧] ఉత్సాహము తగ్గినట్లు బాగుగా కనిపించుచున్నదనియు, [౨] పూర్వముకంటె తక్కువమంది వచ్చుచున్నారనియు, [3] బంధవిముక్తులైనవారలు మరల బంధములో నికిపోవుటకు అంగీకరింపకుండనియు, [౪] సత్యాగ్రహిబంధితులకేసుల లో విధేయత లేదనియు, వారలలో కొందరికి దౌర్జన్యరాహిత్యమునగాని సత్యమునగాని ఏమియు తెలియదనియు, [౫] మూడవతరగతి బంధితులకు కలుగుచున్న ఆదరణ నిర్దాక్షిణ్యముగనున్నదనియు వారలకు చెడు ఆహారమిచ్చుచున్నారనియు ఆ ఆహారము అన్నివిధముల కరిపోనిదనియు అందువల్ల చాలమంది బంధితుల ఆరోగ్యము భగ్నమైనదనియు అందుచేతల కేసులు విముక్తులై సత్యాగ్రహ చాలినంతవిశ్రాంతిపొంది శరీరమును సరిచేసికొనకయే మరల బంధములకు సిద్ధముకాజాలకున్నారనియు, వార్తాపత్రికలు పుస్తకములను ఇచ్చుటలేదనియు స్థలపరిశుద్ధిలేదనియు, [౬] దిక్కు—తెట్టగూడదను నియమము పొందుకో తెలియుటలేదనియు, పోలుకలేదానికి సంతోషించుటలేదనియు

కొట్టబడిక్కు—కలుగునా కలుగదా అను విమర్శచేయకుండ సమరమును తీక్షణము గా కొనసాగించవలెననియు, [౭] కాంగ్రెసులో ఇప్పుడు ప్రాణమేలేకున్నదనియు సభలులేవనియు, ఆడంబరముగల బాహ్యలక్షణములేవియు లేవనియు, సరియైనట్టి పనిలేదనియు, పద్ధతిని క్రియలను సార్వవలెననియు పూర్తిగా శాసనసభలలో పనినికూడ చేయుటను పునరారంభించవలెననియు, మంత్రుల స్థానములను హదగ్రహించి పనిచేయవలెననియు, అనగా పూనాలో అనుకొనినదానిని తగినమార్పులతో ఇపుడు అవలంబించవలెననియు —— నాకుల ఆక్షేపణలు తెలిపినారు.

సమాధానములు మొదటిరెంటికి

నేను మొదటిరెంటికి కలిపి సమాధానమిచ్చెదను. దౌర్జన్యరహితముగు పనిలో బుద్ధిపూర్వకమైన ఉత్సాహము నిరుపయోగము. బాహ్యాడంబరముల ఆరంభమున కొద్దిగా ఉపయోగించును—ఆశ్చపనిగ ముఖ్యమైనపనిచేయుచుండుటవల్ల దౌర్జన్యమేచ్చలరేగును. కొట్టి దౌర్జన్యరహితమైనపని, దానిని సమరమనదలెవనిలోకి యున్నచో అల్లియున్నడు, నిరంతరాయముగ సాగకుండపోవును. కొద్దిమందిమా తమేవచ్చుచుంటుట విపరీతముకాదు ఎందుకనగా, ఇప్పుడు జరుగుచున్న శాసనోల్లంఘనము వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనము— దీనిని గ్రామ సంఘములు తీరాకు—సంఘములు ఎన్నుకొనినవార, లైనను సరియే ప్రతినిధులమాత్రమే చేయదగును. ప్రతినిధుల సంఖ్యను మితియుండునగునక, ఎప్పుడో ఒకనాడు వారలందరిపనియు పూర్తియగును నేనందరినికిలిచి, వారలను చేర్చుకొనువిషయమున నియమములను సడలించినచో, సిద్ధపడెడి వారలనుండి నేనుకట్టుకొనజాలనన్ని అభ్యర్థనలు చేరగ అవు అప్పుడది సమిష్టిక్రియయగును అప్పుడు ఒక్కొక్కరిని గురించిపరీక్షయు, అర్హానర్హ నిర్ణయమును ఉండజాలవు. యుద్ధముముగియక పూర్వము అట్టివిలుపుకల గజాలదు— సమిష్టిక్రియకు తగిన కారణముగాని అనుకూలపరిస్థితులు గానిలేవు. ఆదిలేవలము చిక్కు కలిగించుటమాత్రమే చేయగును— అదిఅహింసాద్రోహమే—అంతేగాక, దానివలన స్వాతంత్ర్యమైనను సిద్ధించదు—భిన్నవర్గముల ఐకమత్యములేని తీసమయమున సమిష్టిక్రియయనిన అరాజకత్వము వ్యాపింపచేయుటయేయగును, మనకు అరాజకత్వముతప్పనిచో, అదిరాకేరాగలదు—కానీ అది కాంగ్రెసుయొక్క ఇచ్ఛచేగాని, అహ్వానముచేగాని ఎన్నటికిని గాదు—

సమాధానము—మూడవదానికి

మూడవది ఆక్షేపణ చెల్లదగినది. విముక్తులైనవారలలో కొందరు తిరిగిబంధమునకై పోవుట కిష్టపడకున్నారనుమాటనిజమే— భారతదేశమున నిదియొక క్రొత్త అనుభవము—ఇట్టిదానిని నేను దక్షిణాఫ్రికాలో చేయుచువలసివచ్చినది— ఇప్పుడిక్కడ ఎట్లో అప్పుడక్కడకూడా సమరమువల్లనది అవసరమయ్యెను— తనకైతాను బాధపడునప్పుడు ఎంతటియైనను పడవచ్చును— పూర్వశాసనోల్లంఘనమందు, ఒకసారి సంపినవారలనే మరలమరల కారాగృహములకు పంపవలసిన అవసరములేకుండెను— ఇప్పటిదానిలో అదితప్పదు— మరొక మార్గమేదియైనను సమరమును కపటముచేయును— రెండవసారిపోనివారలకుబదులు ఇతరులను తెదకవలసినదని మరొకసూచనచేసినారు— బాధపడుపద్ధతి నిజముగా కాదు— పూర్తిగా బాధపడకయే స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవచ్చునని ఎట్లుఆశించగలము? ఉద్దిష్టమూ ఎంతగొప్పదియో, బాధయు అంతఎక్కువ అవసరము— కావున ఈసమరమందు, ఏమిజరిగిననుభరించుటకు మరల మరల బంధములకు పోవుటకు సిద్ధపడువారలే లెక్కకుంటును. వారు చాలా కొద్దిమందియే ఉండవచ్చునుగాక దానివల్ల ఎట్టిబాధయులేదు. అస్వస్థులుగా నుండువారలను, స్వాస్థ్యముపొందువరకు మరల పొమ్మనరు, విముక్తసత్యాగ్రహులు మరలపోవుటకు ముందు ఒకవారమునిలవవచ్చునని నేనుచెప్పినమాటల ప్రతిపదార్థము తీకొందరు గణించినారు— ప్రతివారివిషయమును తీర్పరిగా ఆలోచింపవలెనని యుండును తప్పించుకొనరాని అలస్యము పిసుచేటుగాని ఉపద్రవకరముగానికాదు. కాపట్యము, దొంగతనము సర్వథావర్జనీయములు ఏదేని న్యాయమైన కారణముచే తిరసాలకుపోలేనివారలు తలినిర్మాణక్రియలను చేయుచుండవలెను. వచ్చెడిచిక్కంతయు ఆకేసులు కాంగ్రెసుసభ్యులతమను శాసనోల్లంఘనమునమ్మతి మనుచున్న నిర్మాణకార్యములయందు నమ్మతిలేకుండుటవలననే

నిర్మాణకార్యములు

నిర్మాణకార్యములు జాతీయోద్యమమునందు ముఖ్యభాగమనియు, అందువల్ల శాసనోల్లంఘనమందుకూడ ముఖ్యభాగమనియు నేను వేయిసారులైనను భుజకొట్టి చెప్పవలసియున్నది. నిర్మాణకార్యములతో ద్వాటులేకుండ అది శుంఠత్వము కాని వ్యర్థక్రమయగును. అందరును కారాగృహములకుపోజాలరు. కాని అందరునుపనిచేయవచ్చు— కాంగ్రెసువారలు భిన్నమతైన తెగల ఐక్యమత్యమును అస్పృశ్యతానిర్మూలనముకంటె వాటిలోను ఉత్సాహముతోకూడిన శ్రద్ధయున్నచో, భిన్నమతైనతెగలకు విరోధములుండెడివి కావనియు, హరిజనులనుండి ఉన్నటువంటి ప్రతికూల్యమేదియు ఉండెడిదికాదనియు నమ్ముటకు నేను సాహసించెదను. నేను మంచినాయకుడనైనచో, నా అనుయాయులనుగురించి నేనుగొణుకుకొనరాదని చెప్పినవారలు కొంత న్యాయ్యముగ నేచెప్పినారు— ఎందువల్లననగా నాకు లభించెడివారలనుండియే నేనువారలను గ్రహించవలసియుండును— అతప్పును నేను ఒప్పుకొనుచున్నాను—అయినను "కొంత" అని మాత్రమే చెప్పినాను— ఎందుకనగా, దౌర్జన్యరాహిత్యబద్ధమైనక్రియను ప్రారంభించినప్పటి నుండియే నేను అనియమములను విధించియున్నాను. అనుభవములో అనియమములు ఆచరణసాధ్యములు కావని తేలునో, నన్ను తొలగించవలెను తొలగించవలెను—లేదా నేనే స్వయముగా తొలగిపోవలెను—నేనే తొలగిపోనికాని ప్రయోజనము లేకపోయెను—కాంగ్రెసువారలకును నాకునుగల సంబంధము అవిచ్ఛేద్యమునితోచుచున్నది— నానియమములనుకోరివారలు వివాదము చేయవచ్చునుకాని నన్ను వదలలేరు,పోలేరు. ఎంతచెప్పలేనికిగుడమైనను నేనుఅవసరముపడినప్పుడు వారలను త్యజించ

3 వ పేజీ చూడుడు

గ్రంథాలయాభివృద్ధికై తీర్మానములు

(స్వ.వి.) సూర్యాపేట అక్టోబరు ౨౮

"ఆంధ్రవిజ్ఞాన ప్రకాశిని గ్రంథాలయములో ౨౧-౧౦-౪౧ తేదిన శ్రీయుత కోదాటి వెంకటేశ్వరరావు బి ఏ గారి అధ్యక్షతతో, కొన్ని సంవత్సరములపిమ్మట, ఎన్నికలు అమలులోకివచ్చినవి. గ్రంథాలయ చందాదారులేగాక ఇతర ప్రజలు గూడ సభకు వచ్చిరి.

బహుజనాభిప్రాయముగ, శ్రీయుత వేముల పల్లి వెంకటకృష్ణయ్య (బీలు హైకోర్టు) గారు అధ్యక్షులుగ, శ్రీయుత కోదాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు (బి.ఏ) ఉపాధ్యక్షులుగ, శ్రీయుత నాళి జీ-హెచ్ విశ్వనాథశర్మగారు కార్యదర్శిగ, శ్రీయుత కనకయ్యగారు సహాయకార్యదర్శిగ మరియు శ్రీయుత గవ్వా అమృతరెడ్డిగారు, శ్రీ అమరవాది వెంకటనర్సయ్యగారు శ్రీయాదు రామనర్సయ్యగారు, బోరుగంటి వెంకన్నగారు మున్నగువారలు సభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

నూతన కార్యనిర్వాహకవర్గము ౨౭-౧౦-౪౧ తేదిన సమావేశమైనది.

అధ్యక్షులు "ఆలస్యముగవచ్చెదనుగాన సమావేశము నాపకుడి" అని అనుజ్ఞనొసంగినందున ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీ కో-వెంకటేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతలో కార్యక్రమమునడిపి ఈ క్రిందితీర్మానంచేసిరి:

శ్రీ మురళీధరరావుగారు (సా॥ అగ్గలైజరు) తమ రచించిన గ్రంథాలయచిత్తుతీర్మానములు సరిగానే వందున కృష్ణదేవరాయ గ్రంథాలయమునుండి లేక ఖమ్మం గ్రంథాలయమునుండైన నియమావళి తెప్పించి రాబోవు సమావేశములో, అంగీకారమునకొరకై ప్రవేశపెట్టుటకై తీర్మానించిరి.

నైతికముగ, రాజకీయముగ మరియు వ్యాపారరీతిగ వృద్ధిపొందుచున్న మన సూర్యాపేటలో నుండువకీలు వస్తాద్లను మరియు ఇతర కొత్త ప్రజలను, చందాదారులుగా చేర్పుటకై అధ్యక్షులుగ శ్రీ వెంకటకృష్ణయ్యగారును, శ్రీ బోరుగంటి వెంకన్న గారలను, కార్యదర్శి, సహాయ కార్యదర్శులనుగను నియమించినారు.

గ్రంథాలయభవనము, నేటి సూర్యాపేట యువకులకు మరియు దినదినము రాజకీయముగ వైజ్ఞానికముగ వృద్ధిపొందుచున్న నేటి సూర్యాపేట కనుకూలముగ లేనందున భవననిర్మాణము నూతన విధానముగ మిక్కిలి ఆకర్షణీయముగ యుండుట వసరముగాన ౧౩౫౧ ఫ. లో దేశోద్ధారకులగు శ్రీ కొన్నారెడ్డి ప్రతాపరెడ్డి (ఎర్రపహాడు తా॥ సూర్యాపేట) దేశముఖుగారు గ్రంథాలయభవననిర్మాణము చేయుచున్న వాగ్దానమును ఆచరణమున పెట్టుటకై, శ్రీ వారితో కలియుటకు ఏదేని తేదిని యుంచుటకై శ్రీ వారితో కలియుటకు ఏదేని తేది నియమించుటకై ఒక లేఖ వ్రాయుటకు తీర్మానించిరి-పిమ్మట శ్రీ వారితో కలియుటకై ఒక రాయబారవర్గమును, రాబోవుసమావేశములో నియమించుటకుల తీర్మానించినారు.

గ్రంథాలయసమస్య ముగిసినపిమ్మట సుమారు రాత్రి ౧౧గంటలకు శ్రీ కో-వెంకటేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతన సభజరిగెను,

వారు గ్రంథాలయములో ఆంధ్రజనసంఘము తరపున ఒక వయోజనపాఠశాలను నడుపుటకై తీర్మానించిరి-దానికై నెలసరి ౧౦౦౦ రూ॥ సంవత్సరమునకువ్యయముగునని అంచనా వేసిరి-ఈడబ్బు సంపాదించుమార్గమునకై వర్తక సంఘమునుండి, యువకులచేస్థాపించబడిన హరిజన పాఠశాలకు యివ్వబడినట్లు, సహాయమొందలాచినారు-గాని వర్తకులలోసంఘ శక్తి లేనందున యుద్ధసమయమున వచ్చిన సంపదవృద్ధిచేయ స్వార్థబుద్ధికలవారలై వ్యాపారములలో మునిగియుండుటచూచి, ఇట్లు సాధ్యముకాదని తెలిసికొనిరి-జిల్లాఆంధ్రజనసంఘమునుండి, నైఆవసరములకుగాను వ్యయమగు డబ్బును తెప్పించుకొనునట్లును తీర్మానముచేసిరి.

ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల వారి పర్యటన

ఆంధ్రజనపట్టీ సంఘస్థాపనలు

(ఒక విలేఖరి) ఖమ్మం, అక్టోబరు ౨౮

ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత రావినారాయణరెడ్డిగారు విద్యావార కార్యక్రమమునను సరించి ఖమ్మంలో శ్రీయుత వనం వెంకటకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతను ౧౮-౧౦-౪౧ తేది సమావేశముకానున్న సభకు పాల్గొనుటకు విచ్చేసియుండిరి-రెండవదినము ౧౯-౧౦-౪౧ సాయంత్రము శాలాకాసంఘకార్యదర్శులగు సర్వదేవభట్ల రామనాథం బి.ఏ గారితోసహా తెలకొండపల్లికి దయచేసిరి-గ్రంథాలయమువద్ద సమావేశమై స్థానికకైతుసంఘపక్షమున అధ్యక్షులవారికి సన్మానపత్రము సమర్పించబడెను- అధ్యక్షులు విద్యావారము నుద్దేశము, విద్యాసమస్యలు మరియు ఆంధ్రమహాసభను గురించి విపులముగా ఉపన్యసించిరి-తరువాత పాలేరు ప్రాజెక్టు వివిధ ప్రాంతములనుండి యిచ్చటికివచ్చిన రైతులతో ఆంధ్రమహాసభా నిర్మాణకార్యక్రమములో ఒకటియగు పట్టీసంఘముల స్థాపనవిషయమై చర్చించి యిరువది కార్యనిర్వాహకులతో కూడిన "పాలేరు ప్రాజెక్టు ఆంధ్రజనపట్టీ కమిటీని స్థాపించటమైనది-

అధ్యక్షులు శ్రీయుత మందడి వెంకటరత్నయ్యగారు ఉపాధ్యక్షులు శ్రీయుత మాదిరాజు సత్యనారాయణగారు, కార్యదర్శి శ్రీయుత పెండ్యాల సత్యనారాయణశర్మగారు, మరియు ౫గురు సభ్యులు-౨౦-౧౦-౪౧ ఉదయము కొండపల్లినుండి గోకినేపల్లికి వెళ్ళినారు-అచ్చటిప్రజలు ఘనముగు స్వాగతమునిచ్చిరి-అల్పాహారవిందుజరిగినతదుపరి, అధ్యక్షులవారు విద్యావారమునుగురించి, ఆంధ్రమహాసభానియమావళి మార్పునుగురించి ఉపన్యసించి మధ్యాహ్నము ౧-౨౦గంటలకు ఖమ్మం వెళ్ళినారు.

౨౦-౧౦-౪౧ తేది సాయంత్రము ౫గంటలకు స్థానికధర్మసత్రమునందు విద్యావార కార్యక్రమమునను సరించి శ్రీయుత కోదాటి నారాయణరావుగారి అధ్యక్షతన బహిరంగసభజరుపబడెను- ఆ సభకు ఆంధ్రమహాసభకార్యకర్తలు, స్థానిక న్యాయవాదులేగాక తదితరులు చాలామంది పాల్గొనిరి-చాలామంది విద్యాసమస్యలను గురించి ఉపన్యసించిరి- మహాసభా అధ్యక్షులగు రావి నారాయణరెడ్డిగారు విద్యాసమస్యలనుగురించి దీర్ఘముగా ఉపన్యసించిరి-రాత్రితొమ్మిది గంటలకు సభముగిసెను.

[స్వ. వి.] ఆదిలాబాద్ అక్టోబరు ౨౮

"నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులు శ్రీయుత రావినారాయణరెడ్డిగారు ౨౩-౧౦-౪౧ రోజున ఇచటికివచ్చిరి-వారీగ్రామమందొక చిన్న సంఘము నేర్పరచి ఆంధ్రమహాసభపక్షమున ఒక శాలాకాసంఘము స్థాపించుటకును సభ్యులను చేర్పుటకును ప్రబోధపరచిరి- రెండవనాడు శ్రీయుతరెడ్డిగారు రెండుగంటలకాలము ఆదిలాబాదు బ్యాడ్మింటనుక్లబ్బును తమకు బ్యాడమింటనులోగల నేర్పరితనమువల్ల సంతోషింపచేసిరి-యాదవరోజు శ్రీయుతరెడ్డిగారు ఈగ్రామమునందిదివరకే స్థాపితమైయున్న గ్రంథాలయమును అభివృద్ధిచెందించుటకై తగుసూచనలుచేసి నూతనమార్గములను బోధపరచుటయేగాక ప్రజలను కూడ గ్రంథాలయముల అభివృద్ధికై సాధ్యమైనంతవరకు పాటుబడవలయునని చాల ప్రోత్సహించి ౨౫-౧౦-౪౧ తా. రోజున వారీగ్రామమును వదలి వెడలిరి."

గోలకొండ పత్రిక

వృషనామ సం॥ర కార్తీక బ॥ 3

గురువారము

ఐక్యతాభివృద్ధి సంఘము

హైదరాబాదునగరములోమాత్రమే ఇంచుమించు ౧౦౦ప్రజాసంస్థలున్నవి. జిల్లాలోనివిలెక్కపెట్టితే అవెన్నికలవోయేమో? ఇన్నియుండినను పనికాని ఫలితముకాని వ్యక్తమగుటలేదు. కొన్ని సంస్థలు పరస్పర విరుద్ధమైనవున్నవి. కొన్ని మతసాక్షికములు. కొన్ని స్వభాషాభిమానముతోకూడినవి. కొన్ని వ్యక్తులాలకుమాత్రమునంబంధించినవి. కొన్ని నియమరహితమైనవి. కొన్ని నష్టకారులు. కొన్ని అచేతనములు. ఈవిధముగాపృథక్కరణముచేయుటకు అనువైన సంస్థలున్నవి-ఇవి తక్కువని కాబోలు ఇంకను కొత్తకొత్తవి పొటమరించుచుండును.

౧౦దినాలక్రిందట ఒకకొత్తసంస్థ ఐకమత్యాభివృద్ధిసంఘము (అంజుమనె ఇత్తెహాద్ వతరక్కీ) అనుపేరుగలది ఉన్నట్లుగా తెలియవచ్చినది. దాని నియమములేమో తెలుపలేదు. దానిలోని సభ్యులనెవరెన్నుకొన్నారో తెలియదు. వారెవరికి ప్రతినిధులో తెలుపలేదు. దానిఉపసంఘములో ౯మందిసభ్యులున్నట్లు తెలిపినారు- అందుగపార్సీ 3హిందువులు ౫ముసల్మానులున్నారు. ఈముగ్గురుహిందువులిదివరలో ఏప్రజాహితసంస్థలోను పాల్గొనినట్లుకానరాదు. వారిప్రజాసేవనుగురించి ప్రజలకంతగా తెలియదు. ముసల్మానుసభ్యులు ముసల్మానుప్రజలప్రతినిధులు కాజాలుదురో లేదో చెప్పజాలము. ఈసంఘములోకొద్దిమందియే సభ్యులైనారని తెలుపుకొన్నారు. ఈసంఘమువారు ఒకఆర్థికరాజకీయప్రణాళికను సిద్ధముచేసిప్రభుత్వమువారికి పంపుకొనినదానినే పత్రికలలో ప్రకటించినారు. ఆప్రణాళికలోని విషయాలుగతసంచికలో ప్రకటించినాము.

కొన్ని విషయములలో మాదృక్పథము సంఘమువారిదృక్పథములో భిన్నించుచున్నది. అదిసహజమే. ఒకేఅభిప్రాయములో అందరును వర్తించుకొనజాలరు. ప్రణాళికలోని చాలావిషయాలు మంచివిగానేకనబడుచున్నవి. రెండేమాటలలోచెప్పవలెనన్న వారిరాజకీయములతో మేముభిన్నింతుము. వారిఆర్థికవిషయములతో మేమేకీభవింతుము. "హిందూస్థాన భావిరాజ్యాంగసమస్యలతో హైదరాబాదు సబంధములేకుండా ఉండజాలదు, కానిహైదరాబాదుఅధికారాలలో వారికి జోక్యముండకూడదు" అనునభిప్రాయమునిచ్చు సూత్రమును ఈసంఘమువారు నిర్ణయించినారు. ఇదిసరియైనదికాదు. మనమొకరివ్యవహారములో వేలుపెట్టుతే వారుమనవ్యవహారములో కాలుపెట్టుదురు. మనమితరులతమవుకొంటే వారుకూడా మనలను తమవుకొంటారు-

హైదరాబాదురాజ్యాంగ సంస్కరణములోమార్పులవసరములేనట్లుగా వీరిధోరణి కనబడుచున్నది. వీరుఐకమత్యము అభివృద్ధికోరువారని తమనామధేయముచే తెలుపుకొనుచున్నారు. వీరికి అతివాదులగు హిందూముస్లిం వర్గాలతో సంబంధములేదని తెలుపుకొన్నారు. ఉభయులకును ఐకమత్యము కలిగించవలెనంటేసంస్కరణములతో మార్పుకోరుట అవసరము. మనరాజ్యాంగసంస్కరణము ఎక్కువగా మతపద్ధతిపైననే ఏర్పాటుచేయబడినది. అదిభావికాలములో హిందూముస్లింసంఘాలకు ఐకమత్యము కలిగించజాలదని అభిప్రాయపడుచున్నాము.

ప్రభుత్వమంత్రివర్గములో ఇద్దరుప్రజాప్రతినిధులగు మంత్రులను చేర్చవలెనని ఈసంఘము వారభిప్రాయమిచ్చినారు. ఎందుకు? కారణమేమైనకలదా? తెలుపలేదు. ఇపుడున్న వారు బాగాలేరా? కొత్తగాప్రజలపక్షాన వచ్చినవారైతే ఏమైనాకొత్తగా సాధించుకొనిరాగలరా? ౫ తసంవత్సరము ఇట్టిమార్పేమో జరుగబోవునని రాష్ట్రమంతటను ఉడుకుడుకువదంతులుబయలుదేరి కొన్ని పత్రికలకును ఎక్కియుండెను. మాకు ఇట్టిమార్పువలన కలిగేలాభముకానరాదు. ఇపుడున్నసంఖ్యకన్న ఎక్కువగా మరిద్దరిని ఏర్పాటుచేసినప్రభుత్వానికి ద్రవ్యనష్టము. ఈసంఖ్యలోనే సర్దుబాటుచేయవలెననిన అల్పసంఖ్యలోనున్న ఈయిరువురేమి సాధించగలరు.

ఉద్యోగాలవిషయములో ఈసంఘమువారు ఇచ్చినఅభిప్రాయము వింతగా ఉన్నది. 3౫ంరూపాయిలలోపలిఉద్యోగుల నియామకములో మార్పు ఏమిన్ని ఉండకూడదట! ఎందుకు? కారణము తెలుపలేదు! ఇప్పుడుండేపద్ధతి పసందుగా ఉన్నదా? అయితే యీఉద్యోగాలసంఖ్యయే యెక్కువ. ఎక్కువసంఖ్యవిషయములో తృప్తికరము గాఉండిన అల్పసంఖ్యలోని ఉద్యోగాలెందుకు తృప్తికరముగాలేవు? మరి3౫ంరూ॥ వద్దువిభజించినావొప్పున ఏర్పాటుచేయబడినది. 3౫ంకి బదులుగా ౧౦౦రూ॥ అనిచెప్పరాదా? ఇకపెద్దఉద్యోగుల నియామకముచేయునప్పుడు ఇద్దరుహిందువులు ఇద్దరుముస్లింములు ఒకపార్సీలేకఒకక్రైస్తవుడు మొత్తముగౌమందికల ఒకఉద్యోగి నియామకసమితిద్వారా చేయించవలెనని తెలిపినారు హిందూముస్లింసభ్యులలోనూటికి ౫౦ప్రకారము రాజ్యాంగ సంస్కరణములోవలె లెక్కసరిగాకుదిరింది-కానివీరిపైపార్సీనోలేక క్రైస్తవునో ఎక్కించుట యేమిధర్మము. ఆవిధంగాచేసిన పెద్దఅధికారులకుగురువు ఒకపార్సీలేక క్రైస్తవుడగును. ఆహిందూ ముస్లిమేతరుడగువాడు ఎవరిపక్షవాలినా ఈవాతావరణములో కష్టమే. వారుబలవంతులెవ్వరో తెలుసుకొని వారిపక్కనేవాలితే బలహీనులగతేమికావలెను. హిందూముసల్మానులు పరస్పరం వైరముకలవారైయుండుటయేల? మూడవవానికి తమపై అధికారమియ్యనేల! ఈవిధానముమాత్రము ఎవ్వరొప్పుకొందురు. అంతటి అవిశ్వాసముండుకాలములో ఏ ఇంగ్లాడునకో అప్పచెప్పుటయే యుక్తము. కాని ఇవి [illegible]

వెరికాకో అభ్యర్థుల రూపవర్ణన వారి చరిత్ర, వారి పనదుకట్లలు అన్నిపంపి అచ్చటినుండి నియామకము చేయించితే ఇంకా బాగుండునేమో కొత్తసంస్థలవారును పాతసంస్థలవారును ఆలోచింతురుగాక!

లంచగొండితనముఎన్నో రూపాలుగా ఉండును. దానినివధించుటకష్టము. రావణుని తలలను ఎన్నిమారులు పడగొట్టితే అన్నిమారులు మొలచుచూ వచ్చెనట. తుదకు నాభిలో భేదించవలసివచ్చెనట. లంచగొండితనము దశకంఠుని వంటిది. ఒకరూపాన్ని తగ్గించితే ఇంకొకరూపము దాల్చును. అధికారి లంచమున్వయముగా తీసుకొనకుంటే చాలునా? ఆయన భార్య తీసుకొనవచ్చును. అధికారి ఆస్తిని తనక్కచేసితే పట్టుపడకుండవచ్చును. అతని కోడంద్రపేరట ఆస్తి పెరుగవచ్చును. దానిని కోడంద్ర తల్లిదండ్రులు ప్రేమయెక్కువై వారికి కూర్చిపెట్టియుండవచ్చును. లంచాలను నిర్మూలించుటకై కొన్నిసూచనలు ఈసంఘమువారు చేసినారు. అవి చాలా బాగావున్నవి. అవేగాక ఇంకను చాలా కట్టుదిట్టాలు చేయవలసియుండును. ఈ సంబంధమగు వివరాలను మేమిదివరకే వ్రాసియుంటిమి. కనుక మళ్లమరల ఆదేవిషయాన్ని గురించి చర్చించుట ఇప్పుడవసరముకానరాదు. ఈసంఘమువారి మరికొన్ని సూచనలు ముందుసంచికలో చర్చింపగలము.

తెలంగాణములో విద్యాప్రచారము

(స్థాయిసంఘ ప్రకటనలనుండి) హైద్రాబాదు, అక్టోబరు ౨౫

జనగామ తాలూకా

ఆంధ్రమహాసభా కార్యకర్తయగు శ్రీ జీ-గోపాల్ రెడ్డిగారు జనగామతాలూకాకు చెందిన దిగువ గ్రామములందువిద్యాప్రచారముగావించిరి:

నల్లగొండజిల్లాకుచెందిన జనగామతాలూకా కేంద్రమునందు ౧౫ అక్టోబరు శ్రీచింతలపాటినరసింహారెడ్డిగారి గృహమందు విద్యాప్రచారసభ జరుపబడెను. చాలామంది పాల్గొనిరి. విద్యాప్రచారముయొక్క ప్రాధాన్యతగురించి ప్రబోధించిరి. ఆ సందర్భమున ఒకపాఠశాలను, పఠనాలయమునుస్థాపించుటకై పురప్రముఖులుఉత్సాహముప్రదర్శించిరి.

జనగామతాలూకాకుచెందిన రఘునాథపల్లిగ్రామములో బహిరంగసభజరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను, పరిసరగ్రామములనుండి వేలసంఖ్యలో రైతులువచ్చిరి. కానిసభకుఅనుజ్ఞ లభించనికారణముగ చాలామందినిరుత్సాహపడిరి. అందుచే పురజనులతో యిష్టాగోష్ఠిసమావేశముజరుపబడి విద్యాభివృద్ధి, విద్యాపరిస్థితులనుగురించి ప్రచారముచేయబడెను-గ్రామీణులు పఠనాలయము స్థాపించుటకునిశ్చయించిరి,

ఇదేతాలూకాకుచెందిన నాగారముఅనుగ్రామములోను ౨౦ అక్టోబరు లింగాలఘనపురము అనుగ్రామములోను పురప్రముఖులతో ఇష్టాగోష్ఠిసమాలోచనజరుపబడెను.

భువనగిరి తాలూకా

నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభ కార్యకారిణిసభ్యులగు శ్రీ [illegible] కేశవరావు గారును కార్యకర్తలగు శ్రీ [illegible] లక్ష్మీనరసింహారెడ్డి, రామచంద్రారెడ్డిగార్లును భువనగిరితాలూకాకుచెందిన దిగువగ్రామములందు విద్యాప్రచారసందర్భమున ప్రచారముగావించిరి:

౧౪ అక్టోబరు మంతపురికిపల్లి విద్యాప్రచారము గావించిరి. రాత్రిపాఠశాల స్థాపింపబడెను. ౫౦ మందివిద్యార్థులు చేరిరి. ఈపాఠశాల నిర్వహణసంఘమొకటి స్థాపింపబడెను. సక్రమముగానడచుచున్న ఆంధ్రమహాసభాపక్షమున కొంతద్రవ్యసహాయముచేయుటకు వాగ్దానముచేయబడెను.

ఆదేరోజు కొలనుపాకకు వెళ్లిరి, అక్కడ చాలాసేపు ఉపన్యాసములుజరిగెను. రాత్రిపాఠశాల స్థాపించిరి. కొంత ద్రవ్యసహాయముచేయుటకు ఆం-మ-పక్షమున వాగ్దానముచేయబడెను,

౧౫ అక్టోబరు రఘునాథపురం, కొల్లపల్లి, వేములకుంట, వేగంపేట గంధమల్ల, పాముకుంట (సిద్ధిపేటతాలూకాగ్రామము) అనుగ్రామములలోవిద్యాప్రచారముగావించిరి. స్థానికులురాత్రిపాఠశాలలుస్థాపించుటకునిశ్చయించిరి

౧౬ అక్టోబరువాడు గొల్లపల్లికిచేరి విద్యాప్రచార ప్రాముఖ్యత, ఆంధ్రమహాసభాకార్యక్రమము పురజనులకునివేదించిరి. వీరును రాత్రిపాఠశాలకై ఉత్సాహముప్రదర్శించిరి.

పైవిధముగ తెలంగాణాప్రాంతములో ఆయాప్రదేశములందు జరిగిన విద్యాప్రచారకార్యక్రమవివరములు వార్తాపత్రికలకును, స్థాయిసంఘము నకునుపంపుటకుకార్యకర్తలనుకోరుచున్నాము స్థాయిసంఘమునకు చేరిన కార్యక్రమమునుతెంటనే పత్రికలకుయివ్వబడుచుయుండును.

బాటసారుల బంగ్లా ఉంది కాని పిల్లలబడి మాత్రం లేదు

(ఒ-క.)

జానంపేటఅనుగ్రామం వనపర్తి సంస్థానములోచేరినది. ఈగ్రామం ఇండ్లసంఖ్య (౮౨౫) జనసంఖ్య (౧౬౩౬) ఈగ్రామములో ఇంగ్లీషు టప్పా అఫీసు, పోలీసుఠంకము నాకాలు కలవు. ప్రయాణీకుల విడిదిబంగ్లాయున్నది-కాని ప్రజలపిల్లల విద్యాభివృద్ధిగురించి సర్కారువారినుండి ఒకపాఠశాల కూడాలేదు- అందుకై ప్రజలు ౫-౬ సంవత్సరములనుండి సంస్థానము దొరక్కు అధికార్లకు మరియు విద్యాధికారికి చాలా విజ్ఞప్తులు పంపుకొనిరి. కాని పేదప్రజల మొరను ఎవరును వినకపోయిరి, గ్రామ పిల్లలు పశువులవలె తిరుగుచు తెలివినంతా వాగుపాలు చేయుచున్నారు.

సంస్కృత వాఙ్మయం

(ఒ-వి) సూర్యాపేట ౨౪-౧-౫౧

నిన్న రాత్రి ఇచ్చటిగ్రంథాలయ భవనమున భాగవతోత్తములును, సంస్కృతాంధ్రపండితులునగు, శ్రీ నుక్కపేట రాధాకృష్ణశాస్త్రిగారి "సంస్కృత వాఙ్మయము" నుగురించినఉపన్యాసముజరిగెను శ్రీ శాస్త్రిగారు, తాము చెప్పు ప్రతిఅంశమునూ సప్రమాణముగ నిరూపించుచు సభ్యులమన్ననలకు పాత్రులైరి. ఉపన్యాసానంతరముజరిగిన చర్చయందు, శ్రీయుతులు కొమరగిరిరామచంద్రరావు, అమృతరెడ్డివకీలు, హనుమంతరావువకీలు ప్రభృతులు పాల్గొనిరి. శ్రీ [illegible] వాది వెంకటనర్సయ్యగారు ఉపన్యాసకునకును, శ్రోతలకును అభివందనములు తెలిపిన తదుపరిసభ ముగిసెను

సహాకేదార్ గారివల్ల కష్టాలు

(ఒకవిలేఖరి)

దండెపల్లి (తాలూకాలక్సెట్టిపేట, జిల్లా ఆసిఫాబాద్) పట్టీ (సహకేదార్) అడవిశాఖోద్యోగి యీపట్టీగ్రామాలలో పర్యటనచేయుచు, లేనిపోనినేరాలు [illegible] కష్టపెట్టుచున్నాడు. గడ్డిగుడిసెలవారిని, ఆకుఎటాలతెచ్చితిరని, గడ్డిఎక్కడతెచ్చితిరని, పొలములలోనుండితెచ్చిన కొనుగుపారకను సర్కారు అడవిలో నిదేనని కొందరిని, ఆదేమి ఈ చెట్టుతిరిగినూర్చుకున్న సిత్తిమోపుకట్టెలవాండ్లను కూడ పన్నియ్యవలెననిఎన్నోవిధముల కష్టపెట్టుచున్నారు- ఈ హాల్కాలో యీ సహకేదారునుండి తప్పించుకున్నవారెవరునులేరు. కొందరివద్ద గొడ్డండ్లు లాగుకొన్నారు. ఈతాలూకా రెంజిఆఫీసర్ గారు శ్రద్ధగొనకుంటే యెట్లు!

అరబ్బుచేసిన ఘోరము

గతసంచికలో హైద్రాబాదులో ఒకఅరబ్బు చెలరేగి తుపాకితో జనులను అడ్డాదిడ్డిగాకాల్చినవార్త తెలుపబడినది-కల్పితముగా అయినమందికిదెబ్బలుతగిలెను- వారికి ఉస్మానియాఆస్పత్రిలో చికిత్స చేయుచున్నారు- చికిత్సపొందువారిలో ఒకఅరబ్బుచనిపోయెనని ఏఅరబ్బును ద్వేషముతోచెలరేగిన అరబ్బు కాల్చియుండెనో అరబ్బునకు తొడలోగుండుగిలినది-అనికి ప్రాణాపాయంలేదు. బాగవుచున్నాడు.

హైదరాబాదు ధరలు

తేది ౨-౨-౫౧ ఫ.

పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లతూకముధరలన్ని హాలీలే

వివరము	పల్లా ౧కి ధర (రూ అ పై)
చిడిసాంబ్లు	౨౮ నుండి ౨౫, ౨౬
సంబర్లు	౨౮ ౮ ౦
ఢిల్లీబోగాలు	౨౩ ౮ ౦
రాంసాగర్లు	౨౧ ౮ ౦
వానక్రాం	౨౨, ౨౩ కొత్తవి
,,	౨౩౪ ౨౮ పాతవి
ఆర్కాటి	౧౧ ౮ ౦ ౨౧౪ కొత్తవి
	౨౨ ౮ ౦ పాతవి
గోదావరి	౨౩ నుండి ౨౧వరకు
బుడుమలు	౨౦ ౦ ౦
దేశావళి	౧౯, ౨౦ ౨౧ వరకు
గోధుమలు	
సర్బతి	౨౨౪ ౨౧
బన్సి	౨౧ - ౧౯ వరకు
అప్కారీ	౧౯ ౦ ౦
పోటిరూ	౧౮ ౮ ౦
ఎర్రగోధుమలు	౧౬౪
జొన్నలు	౧౦౧౦
తెల్ల జొన్నలు	౧౧౧౦ ౧౦౪౭-౦
పచ్చజొన్నలు	౯౪
శనగలు	౧౮౪ లేక ౧౬పర
కందులు తెల్లవి	౧౧
మినుములు	౧౪౧౦ ౧౩౪౭-
అంకలు	౧౮౧౦
సజ్జలు	౧౧౧౦ ౧౪
పప్పులు	
శెనగ పప్పు	౨౩ ౦ ౦
కంది ,,	౧౬ ౮ ౦
సిరిశెనగ,,	౨౧ ౨౨ ౮ ౦
లంక ,,	౧౮ ౧ ౦
మినుప ,,	౧౮ ౦ ౦ ౧౬౪
పెసర ,,	౧౯ ౦ ౦
బెల్లము	౧౩ నుండి ౧౫,౧౩ వ.
ఉప్పు	౧౨, ౧౧ ౮ ౦
వుల్లిగడ్డ	౧౪నుండి౯
చనుగు మందిడి ౨, మ.౧౨వరకు. ౪౩-౨౮	
చక్కెర మణుగు [౪౦ సేర్లు]	
జావా ,, ,,	౧౮ ౦ ౦
బొంబాయి ,,	౧౩ ౧౮ ౦
మద్రాసు ,, ,,	౧౩ ౧౫ ౦
నిజామాబాదు ,, ,,	౧౩ ౧౨ ౦
ఎర్రచక్కెర ,, పల్ల	౧౩, నుండి ౧౫ వరకు
దర్గచక్కెర ,, ౪౦ సే.	౧౬ ౧౨ ౦
ఎల్లిగడ్డ మణుగు ౧౨ సే.	౫ ౮ ౦
అల్లం ,, ,,	౬-౮-౦, ౫-౮-౦
మణుగు ౧౨ సే.	
కొబ్బెరనూనె ,,	౫ ౧ ౦
కుసుమనూనె ,,	౫ ౦ ౦
నువ్వులనూనె ,,	౪ ౦ ౦
వేరుశెనగనూనె ,,	౩ ౪ ౦ ౩ ౬ ౦
కిరోసిన్ (గ్యాస్) డబ్బా ౧కి	౪-౧౨-౦
నెయ్యి మణుగు ౪౦ సేర్లు	
బీదరు నెయ్యి ,,	౬౫ ౦ ౦
తెలంగాణా ,,	౫౫ ౦ ౦ ౫౦
వనస్పతి డబ్బా ౧కి	౧౧ ౬ ౦
ఆముదాలు బస్తా ౯,	౯ ౮ ౦
వేరుశెనగ ,,	౭ ౪ ౦
పప్పు ,,	౧౨ ౦ ౦
బంగారు తులా ౧కి	౫౧ ౦ ౦
వెండి ౧౦౦ తు	౩౧ ౪ ౦
,, తు ౧కి	౦౪౩ ౪ ౬
సవరన్ ౧కి హాలీ రూ-	౩౩ ౮ ౦
మారకం	
హాలీకి కల్దారు	౧౫ ౧౫ ౬
కల్దారుకు హాలీలు	౧౫ ౧౩ ౬

బొంబాయి ధరలు

(నవంబరు ౨౮ తేదీన)

వెండి (తయారు) తులాలు౧౦౦కి	౬౩-౧-౦
,, (నవంబరువాయిదా)తు.౧౦౦కి	౬౨-౧౮-౦
,, (డిసెంబరు ,,) ,, ,,	౬౨-౭౨-౬
బంగారు (తయారు) తులం౧కి	౪౨- ౦-౬
,, (నవంబరు వా॥) ,, ,,	౪౨- ౩- ౬
,, (డిసెంబరు) ,, ,,	౪౨- ౩- ౬

[పత్తిమార్కెట్టు తెరచుబడియుండెను]

గమనిక:-

ధరలు వీలైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచుందుము- అయినను ఏమైన పొరపాట్లుండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకారు,

దానము

హైదరాబాదు డివరట్ పరిచారకమండలి కి—శ్రీ—వామన నాయకుగారి జ్ఞాపకార్థం వారి కొమారులు శ్రీధర నాయకుగారు ౧౧ రూ॥ దానము చేసినారు.

మహాత్ముని ప్రకటన

౩వపేజీ తరువాయి

షముతో బద్ధులైయుండుట సత్యాగ్రహియొక్క గౌరవరక్షకనియమములలో మొదటిది– సత్యాగ్రహమనగా పూర్ణముతో మనస్ఫూర్తిగ దిగించుట– అట్టిపద్ధతికి అవిధేయత గొలుసుదుతగనిది. నేను నా యీ అభిప్రాయములను మరల చెప్పుచున్నపుడు నాకుభయసంశయములు లేకపోలేదు. ఎందుకనగా కారాగారాధికారులు తప్పుసమయము అందు ఆ నేరమారులు సత్యాగ్రహుల నాక్షేపించుటకై అభిప్రాయములనెత్తి చూపినసంగతి నేనెఱుగుదును. అసలుదోషమొనరించి వచ్చినవారలకొరకు గూడ కారాగారములను సంస్కరించుటకై రాజ్యాంగవ్యవస్థను విరుద్ధముగావుండలందోళన చేయుటకు వ్యతిరిక్తమైనదేదియు నేను చెప్పినదానిలోలేదు. సత్యాగ్రహి ప్రపంచమంతటిని సంస్కరించువాడు. దోషములొనర్చినవారలు ఒనర్పనివారలను భేదములెరుగనీకేదు– అతడు తనశక్తికొలది తనకున్న అవకాశముకొలది మానవులకందరికిని సేవచేయుటకు సిద్ధుడు.

వార్తాపత్రిక ను గురించియు, పుస్తకములను గురించియు చెప్పవలసియున్నది ఇవి అహారమంతటి ముఖ్యమైనవి, కొందరు అహారము లేకుండా నైనఉండగలరు కాని వార్తాపత్రికలు పుస్తకములు లేకుండ ఉండజాలరు. ఈకొఖ్యములో లంగించుట రాజకీయబంధితులకి అదనముచేయుటకు తగదు, ప్రభుత్వమునకు చిక్కులేదు.

చిక్కుపెట్టరాదను నియమమును గురించి నేను నాపూర్వ కథనములలో నిరూపించియున్నను ఇంకను అనేక కాంగ్రెసుసభ్యులకు అదిబోధిలోకవిలిగించుమున్నట్లుకనిపించుచున్నది. ఒకవిషయమేమనగా అదిబొంబాయితీర్మానములో నొక భాగము. దానిని ఆచరణచేయుటతప్పదు– అహింసఅన్నప్పుడే అదియుచేరును అంతేగాకుండ అదిసమయమునకుతగినది. ఇపుడు చిక్కుకలిగించినచో, అధికారులకు చాల అగ్రహముకలుగును అపుడువారలు పిచ్చిగా వ్యవహరించవచ్చును. సాయుధులమైయుండగ బడినచో అదిమేలుగానుండును– అప్పుడు వారలకష్టము మనకుతగినసమయము అనుమాటచెల్లును. దానికి భిన్నమైనపద్ధతిని అవలంబించినపుడు పూర్తిగా భిన్నమైన నియమము చెల్లవలయునని స్పష్టమై దౌర్జన్యము చేయుట అనగా అహింసయనుపేర చిక్కు పెట్టుట ఆత్మహత్యకంటె ఘోరము. మనము ఏకసమయమునందే సమస్థితిలోను ఆగ్రహములోనుఉండుట సాధ్యము కాదు–

మరిఅటులైనచో, మీరుశాసనోల్లంఘనము చే యవలదు. అని ఆక్షేపించుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనమును వదలుటఅవివేకము. శాసనోల్లంఘనముస్వయముగా కేవలము దౌర్జన్యరహితమైనక్రియ. ఇపుడు శాసనోల్లంఘనమనగా యీ యుద్ధములో గాని, మరేయుద్ధములో గాని చేరరాదని చెప్పుటకు అహక్కును సమర్థించుటయే యగును నిజముమానవైన హింసజరుగుచున్నపుడు అదినేర్పమునంతమాత్రమైనను మనము చేయజాలనిచో, మనము ఆ గాంధు సేవదలుకొనవచ్చును. విధిని నెరవేర్చుటవల్ల చిక్కుకలుగునో, అందుకు చేయగలదేమియులేదు. త్రాగుడునువదలిపెట్టుట నావిధి. మద్యశాలవానికి అందువల్ల కొంత నష్టముకలుగును దానికి నేనేమియుచేయలేను– దౌర్జన్యరహితముగ మాట్లాడుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యమున్నదని అధికారులు ఒప్పుకొనినచో చిక్కు మరెప్పుడు గాతప్పిపోవును. తనవైఖరిని అవలంబించిన నిగ్రహనీయమునువలన అధికారులవనమ్ము తెంటనే అవజ్ఞత మరుజాయను ఆలోచనకి బలాపులేను– అహింసయందువిశ్వాసమున్నచో తుదకు అదితప్పకుండ వర్తింపగలదని నమ్మకమనియుండును–ఎంతబద్ధశత్రువునైనను మనకు ద్వేషము ఉండరాదు,

కాంగ్రెసు నిర్జీవముకాదు

కాంగ్రెసులో జీవము లేకుండ పోయినదని వినుచున్నను. నెమ్మదిగా ప్రవహించుజలము గంభీరముగానుండును–శాసనసభలలో పనులు, లేక సమిష్టిశాసనోల్లంఘనము ఇటువంటి బాహ్యడంబరమేదియులేనందువల్ల జీవములేనట్లు కనిపించుచున్నది–అంతయు మొదట అనుకొనినట్లే జరుగుచున్నది–శాసనోల్లంఘనము కొందరిచేచేయించుచున్నాము– అవసరమైనప్పుడెల్ల మరలమరల సత్యాగ్రహము చేయు గారలచే ఈసారి శాసనోల్లంఘనము చేయనిచ్చెదము– అపుడు అట్టివారలసంఖ్య పదియైనను రెండైనను దిగులులేదు: అయిద్దరే కాంగ్రెసుఅంతటికిని ప్రతినిధులు– ఒక్కరాయబారి తనదేశప్రజలందరికిని ప్రతినిధియగుటలేదా?

...ముందుగా అనుకొనియే శాసనసభలలో పనినికూడ దాదాపు మానివేసినాము– దానిని పూర్తిగా మానివేయవచ్చును– అట్లు మానివేయవలెననియే నాఅభిప్రాయము–కాని నేను కొందరపడదలచలేదు–అనేక సందర్భములలో స్థానికస్వపరిపాలనసంస్థలనుండి సభ్యులను తొలగించుట రైనది:

శాసనోల్లంఘనమును చేయనీయజాలనపుడు, లేదాచేయనీయనపుడు, శాసనసభలలో పనిలేనపుడు కాంగ్రెసువారలు ఏమిచేయవలెను...... కాంగ్రెసువారలు రెండుచేయవచ్చును– అందరును ౧౩అంశముల నిర్మాణక్రియలను చేయుచుండవలెను–కొందరు అధికముగా శాసనోల్లంఘనము చేయవలెను శాసనోల్లంఘనముకొద్దిమందిమాత్రమే ప్రయోగించదగినగొప్ప అస్త్రము, నిర్మాణక్రియను కాంగ్రెసుసభ్యులందరును, ఇష్టమున్నచో కాంగ్రెసేతరులనుకూడ చేయవచ్చును–దాని గొప్ప ప్రాముఖ్యమును ప్రజలెట్లు గమనించకుండవుండగలరు? అదిలేనిది శాసనసభలలో పనికూడ బూటకమేయగును ... ...

మనసొంతశాసనసభవచ్చినపుడు శాసనసభాకార్యములకు వాటికుండదగినస్థానమురాగలదు. ఈసమరము ఏదోఒక నిర్ణయముకలుగువరకు సాగించవలెననుసంగతి మరువరాదు నిజమైనవాక్స్వాతంత్ర్యము కొఱకినచో శాసనోల్లంఘనమును ఆపియుంచెదమనుమాటనిజమే కాని యుద్ధమును గిరిపెపిన్మట మనకుస్వాతంత్ర్యములేనిచో, మరలదానినితప్పకచేసెదము,

(పిమ్మటమహాత్ముడు భిన్నములైన తెగలవారికి ఐకమత్యముకలిగించుటయు, అస్పృశ్యతను తొలగించుటయు, రాటనుమైనూలువడకుటయు ఇవికాంగ్రెసుసభ్యులు చేయుదగిన నిర్మాణకార్యములని తెలిపి ఈక్రిందివిధముగ ముగించినారు)

ఈకార్యములుచేయుచో బహిరంగసభలు, బాహ్యడంబరములు, అటువంటివాటిని ఎన్నింటినైనను చేయవచ్చును. ఈపనులనుఒక్కరీతిపై చేయించుటకు కాంగ్రెసుసంఘముల అధికారము ఆచరణలోఉండవలసినపనిలేదు, ఎక్కడఅయిను సుశ్రద్ధాళువులైన కాంగ్రెసువారలుందురో, అక్కడవారలందరునుచేరి, వాటిని జరుపుకొనవచ్చును.

కాబట్టి ఇపుడుజరుగుచున్న పద్ధతిలో మార్పు చేయుటకై నేనెంచుకుతలచుటలేదు. దేశముయొక్క భవిష్యత్తువిషయమున నాకు సంపూర్ణమైన నిర్భయమువున్నందున నాకు కాంగ్రెసుకు గోచరము కాగలదు.

వకీళ్లకు

గాంధిమహాత్ముని సూచన

మహాదేవదేశాయిగారు సింధురాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘముయొక్క పూర్వాధ్యక్షులగు పరశురాం తహిల్రామణిగారికి వ్రాసినలేఖలో అడ్వొకేటులు నిగనిగలాడుమైన మెడపట్టీలు, బ్యాండులు ధరించవలసినవిధియున్నదని విశ్వసించుటకు సిద్ధపడుటలేదనియు, వాటిని ఖాదీలో ధరించజాలనివారలు అపలేమాని ఏమిజరుగునో చూడవలెనని వ్రాసినారు. అందువల్ల పెద్దఅవస్థ ఏదియు రాదనియే గాంధిగారినమ్మకమని తెలిపినారు.

కొండాపురము

ప్రాచీనాంధ్రనగరము బయటపడినది. కొండాపురము గ్రామములోనే అచ్చటి నివాసియగు ఒకడు అర్ధశాఖలో జవానుగానున్నాడు–అతడు కొండాపురంలోనున్నపుడు కొన్ని పాతకాలపు నాణెములుదొరకెను–వాటిని తనకచ్చేరిలో చూపించగా వారువాటిపై అక్షరాలను గుర్తించుటకు నేరారమునకుపంపిరట–అక్కడి ప్రాక్తనుల్ ఆవి పురాతనమైనవాణెములనిరట–అయితే ఇదిచాలా ప్రాచీనవగరంఅనితేల్చి అప్పుడే త్రవ్వట ప్రారంభించిరి–గతసంవత్సరం త్రవ్వట మూలాన చాలా విలువగలవస్తువులు బయటబడెను ఈసంవత్సరం వర్షకాలమనికాబోలు కొన్నిమాసాలు పనినిలిచిపోయియుండెను–మరలయిందులో పనిని సాగించుచున్నారు

సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్.

1946 సంవత్సరపు 3 o/o డిఫెన్సు బాండ్లు కొనువారికి సెంట్రల్ బ్యాంకువారి ప్రత్యేక స్కీము.

(1) సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ వారు 1946 సంవత్సరపు 3o/o డిఫెన్సు బాండ్లు ప్రకటింపబడినరీతుప్రకారము యిత్తురు.

(2) బాండ్లకొరకు దరఖాస్తుచేయువారు తాము బాండ్లుకోరిన మొత్తములో (పతి 10) వంతు ముందుగా చెల్లింపవలయును. రు. 100 లకు అంతకుపైనగాని దరఖాస్తులు తీసికొనబడును.

(3) తరువాతి బాండ్లమొత్తము యీక్రిందివిధముగా చెల్లింపవలయును. మొదటి మూడు నెలలవరకు ప్రతినెల రెండుగాని అంతకెక్కువగాని చెల్లింపవలయును, మిగతమొత్తము దరఖాస్తుచేసినతేదినుండి రెండుసంవత్సరములలోగా కొన్ని వాయిదాలక్రమాను సారము చెల్లింపవలయును.

(4) బాండు విలువనుపూర్తిచేయుటకై చెల్లింపడిన కిస్తుమొత్తములపై బ్యాంకువారు నూటికి 2 1/2 వంతున వడ్డీయిచ్చెదరు.

(5) పూర్తిమొత్తము చెల్లించిన తరువాత బాండ్లుయివ్వబడును.

(6) బాండుమొత్తముపూర్తిగా చెల్లించినతరువాత ప్రతిశతి 2 1/2 వడ్డీఆగిపోయి, బాండు దియివ్వబడినతేనుండి సరియైనవడ్డీ చెల్లింపబడును

(7) బాండుయొక్క పూర్తి మొత్తమును చెల్లించకముందే అవసరమువచ్చినయెడల బ్యాంకువారు దానిని మార్కెటురేటుప్రకారము ఏమియుకమీషను లేకుండ నేయిచ్చి దానిపైయింకా చెల్లించవలసినసొమ్మును పట్టుకొని మిగతపైకమునిత్తురు.

హైదరాబాదు–దక్కను
28—8—40

మేనేజరు.
కె. జె., వికాజీ

హరిజనపాఠశాలను స్థాపించుట

(ఓ-వి)

మిర్యాలగూడెం అక్టోబరు-౩౦

దీపావళిపండుగరోజున స్థానిక హరిజనవాడ యందు ఒక హరిజనసోదరుని గృహమున హరిజన పాఠశాలాప్రారంభోత్సవము కె-ఆదినారాయణగుప్త వకీల్ గారి ఆధ్వర్యమున జరిగెను. శ్రీగుప్తగారు హరిజనాభ్యుదయమునుగురించి వారలవిధ్యుక్త ధర్మములగురించి,మరియువిద్యనుగురించియు సుబోధకముగ నుపన్యసించిరి ఈనూతన హరిజనపాఠశాలలోని ౩౦ మందివిద్యార్థులు మద్యపానవిసర్జనగురించి ప్రమాణముచేసిరి.

ఈఉత్సవములో స్థానికవకీళ్ళయిన శ్రీయుత కె-రామకృష్ణయ్య, రాంరెడ్డిగారలు, పురప్రముఖులు మొదలగువారు ౨౦౦ మంది పాల్గొనిరి.

ఇదేసందర్భమున శ్రీయుత కె-ఎల్-గుప్త వకీల్ గారియాజమాన్యమున విద్యావాదము మిగుల జయప్రదము గాజరిగినది.

ఇదేరోజు సాయంత్రం ౫గం॥ ౩౦ని॥ స్థానికసమాఖ్యభవనమున ప్రధానులయిన శ్రీయుత కె-ఆదినారాయణగుప్తవకీలుగారి యాజమాన్యమున స్వామి, మహర్షిదయానందునినిర్యాణోత్సవము జరుపబడినది.

నీటికరవు

వనపర్తి సంస్థానములో చేరిన కంచిరేవుపల్లి పుష్పా గ్రామము. ఈగ్రామములో ప్రతిసంవత్సరము వర్షము దిశేషముండినగాని గ్రామప్రజలకందరికి త్రాగుటకునీరుదొరకదు, పూరిలో అందరికి ఒకటే బావికలదు అట్టిబావి హరిజనులకు కూడ నీరు అందక బండగుంట బావిలో అంతకు సాధారణవర్షము గల్గినకాలమున నే నీరు మిక్కుటముగదొరకక చాలాఅవస్థగల్గుచుండెను. ఇప్పుడు మా గ్రామములో బొత్తిగా వర్షము లేనందున బావిలో నీరులేక చాలాయిబ్బందిగానున్నది. ఈకేసవుకాలమున తినుటకు అన్నము లేకుండినను త్రాగుటకు నీరైనను సక్రమముగా దొరకక పోవుటచే చాలాకష్టమైనది, మా గ్రామప్రజలు ముఖ్యులగారలుఅయిన మా యా ప్రజలయందు దయగల్గి ఆబావిని కొంతమట్టుకు మరమ్మతుచేసి నీటిసఖ్యము చేసి ప్రజల ఆర్తి బాపెదరని మనవి-

ఇట్లు

గ్రామజనులు

ధర్మశాలలధార్మికము

(స్వ-వి)

మహబూబునగరం ౨౯-౧౦-౪౧

ఈమహబూబునగరంజిల్లా పవిత్రస్థలము. ఊరి వెలుపల కట్టించిన శ్రీలక్కాకులవీరన్న గారి ధర్మశాలలో రు ౧౫౦౦ కిరాయకుకొందరిని ఈప్లేగుసంబంధములో నిలిపినను ఆప్రైవేటుప్రతిగురువారము బీదలకుఅన్నదానము సలుపుచున్నారు. ఇదేరీతిగా శ్రీలక్కాకుల బసప్పగారు బీదలకుదానముచేస్తువుండిన బాగుండును. ఈ ప్లేగుకాండోళనలో వచ్చినడబ్బు కాకుండ నిచిందించి సత్కార్యముకలిపిన ప్రశంసనీయము కాదు. ఎల్లప్పుడు ఈఅన్నదానమును కొనసాగించవలెను-

వస్తూదుర్గావన్న గారి ధర్మశాలమాత్రము కిరాయకుఇవ్వలేదు కాని ఒకప్రక్క తహసీలుపేష్కారు గారు దక్కనగరములలో సాహుకార్లు మొదలగు మొగబాటుమువారు చేరియున్నారు. ప్లేగు కేసులులేనిపోయినవి. కాని ఊరిముందిరగ్గరదు- నల్లాలుపూర్తి చేయబడినవి- కాని పెద్దగోట్లు ఉభూమిలోవున్నవి- మురికిత్రైపులుపగిలిన స్థలము నుండిరమ్ముసీరుచేడి మురికినీరువచ్చుచున్నది దీనిని సరిచేయవలెను-

పన్నుల హెచ్చింపు

కొలకు రు ౧౧౦ కిరాయకుఇవ్వలదుగృహమునకు సంవత్సరఖపన్ను రు ౨౫౦ కేసియున్నారు. రు౩౦౦౦లకు ప్రస్తుతముఅమ్మితే కొనని యుండ్లకు కూడ లోకల్ ఫండువారు. తమదిక్కునుండి రు ౫౦౦౦ అనుకేలథర ఏర్పాటుచేసి పన్నును హెచ్చింపుచున్నారు-మా తమదుగారిని పిలుచుకవచ్చి స్థలముచూపించిన గమనించి పన్ను తగ్గించుటలేదు-

---

సవరణ

[స్వ-వి]

మహబూబునగరము, అక్టోబరు ౨౮

౩౦-౧౦-౧౯౪౧ నాటి గోలకొండపత్రిక సంచికలో "కల్లుకొట్టులక్కా వైనరడున పత్తియుద్ధము" అనుశీర్షక క్రింద ప్రకటింపబడిన వార్తలో విసంగతిఎక్కడజరిగినదో తెలుపలేదు- అది "గోయిల్ కొండ" అనుతావులో జరిగినది- విసంగతి మహబూబునగరంలో జరిగెనని పాఠకులు పొరపాటుపడకుందురుగాక!

గద్వాలలో పగటిచుక్క

(ఓ-వి)

అక్టోబరు ౨౭

గద్వాలసంస్థానములో పోస్టుఆఫీసుదగ్గర కొందరుజనులు పగటిచుక్క చూచినారు. అందరికిని బాగాకనపడినది. సాయంత్రము నాలుగు గంటలకే చూచినారు

మూండువాడ నిజవార్త

(స్వ-వి) ౨౯-౧౦-౪౧

మహబూబునగరుతాలూకాలోని మూండువాడ గ్రామములో సల్లారినిగురించి నిన్నటి పత్రికలో ప్రకటించినవార్తలో కొంత అసంగతమున్నది రాంగోపాల్ జమాదారుకొందరు అల్లరివారిని నాటకములో అన్యాయంగాపోకుండా అనినందున ఆట్టిరప్పను మనస్సులోనుంచుకొని లేనిఅల్లరినికల్పించి శేఖముఖుగారినికూడ నేరస్థునిగా నిరూపించసాహసించి పోలీసు తెమాను పిలిపించిరి- అతను వీరినిజానిజములనుగ్రహించి కొంత రివిప్పుధా నాజమాదారుకొక్కిపనుకు చాలాకుచేయుచున్నారు-విచారణజరుగుచున్నది-

---

యుద్ధ సత్యాగ్రహోద్యమముపై ఆక్షేపణలు

గాంధీమహాత్ముని సమాధానము

౧వ పేజీ తరువాయి

సనివారలెఱుగుదురు_అందువల్లవారలు పలుమారలు గొణుగుచు చేరియుండు, వానియమములనుఅమలుపరచుటకు ప్రయత్నించుచుందురు-కాబట్టి నేను ఒకచోట వానియమములలో నాకువిశ్వాసమున్నంతకాలము వాటిని గట్టిగా పట్టుకొనియుండుచు మరొకచో నైపుణ్యనేను నిష్కపటినైనచో, వారలు ఎప్పుడో ఒకరోజు వానియమములన్నిటిని అనుసరించి, ముందెన్నడు ఈభూమిపైన నియుండని స్వాతంత్ర్యమును పూర్తిగా అనుభవించగలరని ఆశించుచు కాంగ్రెసువారలనుండి నాకు లభించినంతవరకు స్వీకరించవలెను

సమాధానము- తరవాదానికి

అవిధేయతనుగురించిన ఆక్షేపణ విషయమున రెండువిధముల ఆలోచించవలసి యున్నది- నేనిక్కడ సత్యాగ్రహిబంధితులనుగురించి మాత్రమే చెప్పవలెను- ఇక్కడ రాజకీయబంధితులు నేను చెప్పినదాని శ్రద్ధగావినవలెనని నాకోరిక.

కాంగ్రెసుసభ్యులందరిలోను అవిధేయతవ్యాపించియున్నదని గాని, లేక అందరినిసత్యాగ్రహులని చెప్పవీలులేదని గాని అనుటతప్పు. నిష్కృతి అవిధేయతకు నిదర్శనములను కొన్నింటిని నాకు తెలిపినారు- అహింసాచ్ఛాదనతో హింసాముఖులు కొందరు ఈసంస్థలో వచ్చిపడినారని నే నెఱుగుదును-ఆదర్శప్రాయమైనవిధేయతకు నిదర్శనములనుకూడ నే నెఱుగుదును- ఈ ఐక్యము ఉండును. బంధితులలోనువిధేయులైన కాంగ్రెసుసభ్యులున్నారని పతివాదును ఎఱుగుదును- నేనీ సమరమున వారలపేర, వారలకొఱకై నాయకుడనైయున్నాను- వారలవల్లనే జయముకలుగునని మనమూహించవలసియుండును- ఈమాట దుర్బలులైనను నిష్కపటులైనవారలకు కళంకము పాదించుటలేదు- అహంకారులైనపుడు సంతోషముతో ఈశిక్షలను ఒక్కవారలెంత ప్రశంసకు పాత్రులో తనకు నిర్ణయించినపనిని విధేయుడైచేయు ఏదేండ్లబాలుడుకూడ అంత ప్రశంసకు పాత్రుడే.

ఇప్పుడు ఉన్నదున్నపని బలాత్కారరహితమైన వరణము_పరీక్షకు నిలువజాలనివారలు అపకీర్తి పొందకుండ ఆగిపోయెదరు- కపటులు, మోసముతో వచ్చినవారలు తప్పించుకొందురు, ఎందుకనగా వారలు నిజమైనవేడికట్టుకొనజాలరు అట్లుకానిచో వారలసంగతిని కనుగొనినపుడు వారలను వర్జించెదము.

మూడవతరగతి బంధితులు

మూడవతరగతి బంధితులసమస్య దాదాపు చిక్కుసమస్యయే-అసలు విభాగమే చెడుది అని నేనుఅనేకపర్యాయములు చెప్పియున్నాను- కాని కాంగ్రెసు ఈవిషయమున ఎట్టి నిర్ణయమునకు గానిరాలేదు-ఈలోగా మనముచేయగలిగినదంతయు చేయవలెను-మూడవతరగతిఖైదీలయెడలగూడ ఆదరణ అవమానపమువిషయమున నాకట్టిసంశయమునుగానిలేదు- ప్రభుత్వమునుగాని, కారాగారాధికారులను గాని నిందించవలెనను కోరిక నాకులేదు_వారలపనికి వారలయొక్కప్రకృతి జరుగునది వారలతేలేరని తెలుపుకొనుచున్నాను-అనేకసంవత్సరములనుండి వారలకొక్కటేసంప్రదాయము అలవాటుఅయియున్నది-దోషులకును రాజకీయబంధితులకును భేదమును వారలమనస్సులు గ్రహించవు-పాపములుచేసివచ్చిన బంధితులకును కొంతస్వాభిమానమైన అధికారముపై తిరుగుబాటుచేసివచ్చినబంధితులకును భేదమును వారపాటించరు-రాజకీయ బాధితులు తక్కినవారలకంటె అవినీతులని వారలు తలచెదరు_కాని ప్రజాభిప్రాయముయొక్క ఒత్తిడివల్ల భేదము చేయుట తప్పినదికాదు_దానిఫలితము చాలఅసంతృప్తికరముగనున్నది-అధికారులకు ఇష్టములేదు- కారాగృహములకుపోవు సత్యాగ్రహులు తమ గౌరవమునకుదెబ్బతగిలినప్పుడుతప్ప మరెప్పుడుగాని తమయొక్కచూపుమున్న ఆదరణనుగూర్చి వివాదముచేయుటగౌరవముకాదు-భారతదేశములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ప్రజలకుబాధ్యముకాదు-_అట్టి ప్రభుత్వము ప్రజాభిప్రాయమునుతిరస్కరించవచ్చును-(అనేకపర్యాయములు అదివిధముగనే చేయుచున్నది-అయినను సత్యాగ్రహులు చెఱసాలకుపోవలసియున్నది-స్వాతంత్ర్యమునకు ఒకద్వారము-చెఱసాలలో జీవనమిట్లుండవలెనని నియమములను వారలు విధించజాలరు-

ప్రజాభిప్రాయము ఎంతదుర్బలమైనను, తన అనుదాక్షిణ్యమును గురించిన విషయమందు అది మంచి ప్రయోజనముపొందునట్లు ప్రకటితముకావచ్చును. ఈవిషయములో ఐక్యము కాయకర్త్యము వహించవలెనని నేనునూచించియు-టీని-వారలుఈవిషయమునఐక్యమించవచ్చునని నాకు తెలియుచున్నది. ఒక్కొక్క వర్గమువారికి ఒక్కొక్కరకపు ఆహారమునభేదముచేయుట క్రూరము. రాజకీయబంధితుల తేకుల అవసరములు సమానములే, అన్నివిధముల అవసరమైన పదార్థములు గల ఆహారము గాను. వదగినట్లు రాజకీయఖైదీలందరికిని ఆహారములనొసగవలెనని నాసూచన,బంధితుడుసొంతఖర్చుతో తనకుకావలసిన దానిని ఎక్కువగా తెప్పించుకొనుటకు అనుమతినొసగవచ్చును- పరిశుభ్రతమున్నగు ఇతరవిషయములను గురించి అనధికారులకర్ర వెంకటి సిఫారసులు చేయవలెను వాటినివెంటనే ఆచరణలో నుంచవలెను- అన్ని రాష్ట్రములలోను ఒకవిధమైన ఆదరణయుండవలెను.

నిరశనదీక్షలుకూడదు

ఈమాటచెప్పినతర్వాత, నేను నిరశనదీక్షలవంటివితగదని సత్యాగ్రహులకు హెచ్చరికచేయవలసియున్నది- ఏమాత్రమును అవమానముసహించని పరిస్థితిగల వారలుతమగౌరవమునిల్పుకొనుటకు అవసరములని ఎంచునియమములు గాక లోకమునకంతటికిని పరిచితములైన గౌరవరక్షకనియమములకు విరుద్ధములు గానంతవరకు కారాగారనియమములకుబద్ధులైయుండుట వారలవిధి-అట్టినుంధనకారులు చెఱకుపోనేరారు. నేనిప్పుడుచెప్పిన ఒక్కసందర్భముతప్ప తక్కినఅన్ని విషయములలో చెరసాలనియమములకు సంతో

౫ వ పేజీ చూడుడు

చందా వివరము

౧ సంవత్సరమునకు రు 6
౬ మాసములకు రు 3
బ్రిటిషిండియాలో
సం॥చందా
౫-౮-౦ కల్దారు
పాతపత్రికలకు
వెల ప్రత్యేకము.

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

THE ONLY
POPULAR PAPER
THAT REACHES
The masses
in the Dominions
* * *
BEST MEDIUM
for
Advertisement.

Volume 16 | Hyderabad-Dn | Thursday 6th November 1941 | Number 51

ప్రొ॥ లక్ష్మీనారాయణగారు

గద్వాలకు వెళ్లుచున్నారు

[ఒ-వి.]

ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీనారాయణ కలియుగభీమ అను సుప్రసిద్ధాంధ్రుడు హైద్రాబాదు సికింద్రాబాదులలో అనేకసంవత్సరాలనుండి నివాసము చేయుచు ఎన్నియోబలప్రదర్శనాలను ప్రదర్శించినారు. నవాబుసాలార్జంగు బహాదూర్ గారిపోషణలో బహుకాలమునుండినారు- అనేక రాజా మహారాజులు వీరిప్రదర్శనాలనుచూచి మెచ్చుకొన్నారు. అనేకపతకముల బహుమానాలుపొందినారు. అసాధారణ బలప్రదర్శనములో ప్రపంచవీరులను జయించి ప్రపంచవీరుడు (World champian) అనుబిరుదుపొందినారు. అనేక జర్మనీ ఇంగ్లీషు టర్కీ- మున్నగువిదేశాల పైల్వానులనుపడగొట్టి విజయముపొందినారు ఈవిషయాలన్నియు ఇదివరలోనే అన్ని పత్రికలలో వచ్చినట్టివే! ఇప్పుడువీరిని బహుజనులు కోరుటచేత ఒక వ్యాయామశాలను ఏర్పాటుచేసినారు. అందులకై చాలామంది కోరుచున్నారు, ద్రవ్యసహాయముచేయుచున్నారు-

శ్రీయుత శైలాబక్కయ్య శ్రేష్టిగారు ఉదారముతో ౩౦౦ గజాలస్థలమును హైద్రాబాదు నగరములో సీతాఫలమండీలో కొని యీవ్యాయామశాలకిప్పించినారు. ప్రొఫెసర్ గారు వ్యాయామశాలకు ఇంకను ద్రవ్యముచేయుటకై పెద్దలనుచూడదలచినారు. రేపు వీరు గద్వాలకువెళ్లనున్నారని రూఢిగా తెలియవచ్చినది. ఇంతలో వ్యాయామశాలను క్రమపద్ధతిపై ఏర్పాటుచేసిదాని ప్రారంభోత్సవమును చేయింపనున్నారు. ఇట్టిజగద్విఖ్యాతులగు ప్రొఫెసరుగారు లభించుట హైద్రాబాదునగరవాసుల అదృష్టమనవలెను- జాతిమతనిరీక్షత లేకుండా అందరును వీరియుద్యమానికిసాయపడుట ముఖ్యధర్మము- ఎందుకనగా మతభేదములేకుండా అన్నిమతాలవారును వీరివద్ద వ్యాయామము నేర్చుకొనుచున్నారు-

గానసభ

గురువారము ౬ నవంబరు ౧౯౪౧ సాయంకాలము ౬ గంటలనుండి వై. యం. సి. ఏ. హాలు నారాయణగూడ [హైద్రాబాదు] లో దక్షిణ భారతదేశప్రసిద్ధగాయకులగు టిచ్చీసోదరులు టి. గురురాజప్ప గారు, గణేశఅయ్యరు గారు గానముచేయుచున్నారు. టికెట్లు రూ ౨, ౧, ౦ ౮. స్త్రీలకుప్రత్యేక స్థలము-

వరంగలు యుద్ధప్రతికూలురు

వరంగల్ లో గతసంవత్సరము యుద్ధప్రతికూలముగా వానిగోడలకు కాగితాలంటించినారనునేరమును నిందితులైన ఆరుగురు వ్యక్తులను జమానతుపైన జైలునుండి విడిచిపెట్టినారు.

అఖిలభారత ప్రాచ్యసభ

ఈసభ డిసెంబరులో హైద్రాబాదులో జరుగనున్నది-దానికి ఈ సాంవత్సరికముగా హైద్రాబాదు ప్రధానమంత్రిగారు [illegible] నియమించినారు

హైద్రాబాదు హిందూ ప్రజామండలి

ఈమండలికి పతంగేసోదరులు ౨౨ ౧౨-౦ రూ॥ దానమిచ్చినారు-రాయచూరులో డిసెంబరులో జిల్లాప్రజామండలిసభ జరుపనున్నారు-నాందేడుజిల్లాలోని తాలూకాలలో ప్రజామండలి కార్యదర్శియగు మాణిక్యరావుగారును మాధవరావువాండేకరుగారును ప్రచారముచేసిరి.

ఉస్మానాబాదు బీదర్ గుల్బర్గా జిల్లాలలో మండలి ప్రచారముచేయుటకు లాతూరువాసియగు నాగోరావుగారు నియమింపబడినారు.

ధర్మవీరవామనునాయకు జయంతినాడు ఊరేగింపుచేయుటకు సెలవిప్పించవలెనని ప్రధాన మంత్రిగారికి వ్రాసికొన్నారు.

నిజామాబాదు, ఇందూరు, గుల్బర్గామున్నగు చాలా పదేశాలలో దసరానాడు హిందువులను శస్త్రములతో మంత్రోత్సవమునుచేయుటకుఅనుమతిలభింపలేదు. మద్నూరులో ఇంకోచోటలో ఉత్సవంతీసుకొనిపొమ్మని చెప్పగా హిందువులు దానినిపాటించనందున కొందరిని చాలానుచేసినారు-ఉమ్రీలో కొన్ని మతసంబంధమగు పాటలను పాడినందులకు కొందరు హిందువులను చాలాణ చేసినారని మండలివారు తెలుపుచున్నారు.

ఒక పోస్టుమాస్టరు చేసిన దొంగతనము

హైద్రాబాదులోని హుసేనిఅలంలో నుండి సబ్ పోస్టుమాస్టరు గులాం మొహియుద్దీన్ అను నతడుప్రజలసేవింగుబెంకుపైకొన్ని ౧౮౦౦॥రూకిలకు అపహరించినాడట-అందుచేతఅతన్ని పోలీసువారుపట్టుకొని చాలాణ చేసినారు.

పెట్రోలుకొలత

హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.

మోటారు సా. తిగాంద్రెందరు పెట్రోలుకొలతల అనుమతిపత్రాలను పొందినవారుగా ఉన్నారు-వారింకవరకువాడుకొనట్టి కొలత పత్రాలను ఒక వారములోపల వాపసుచేయవలెను- అట్లుచేయకున్న వారు నేరముచేసినవారగుదురు.

మరియొకప్రకటనద్వారా యిట్లు తెలిపినారు- ఇంతలో పెట్రోలుకొలతతీసివేయబడునని చాలామందిఅనుకొనుచున్నారు-అట్టిదేమియు కానేరదు- బాగా తెలుసుకోవలెను- అవసరమైతే ఇంకా తగ్గించేటలోచన చేయబడును.

భూపరాధీన శాసనము

ఈశాసనము సర్ఫేఖాసు ఇలాఖాలో ౧వై ౧౩౫౧ నుండి ప్రచారములోనుండుటకై మ ఘ.వ. ప్రభువుగారు ఆజ్ఞాపించినారు.

ప్రత్యేక కాన్వొకేషన్

ఉస్మానియావిద్యాపీఠమువారు ౧౧ నవంబరు నాడు హాలాహైనెస్ నవాబ్ మొఅజ్జంజాహబహద్దరుగారికి గౌరవ డాక్టరుబిరుదమిచ్చుటకై ఏర్పాటుచేసినారు

నియామకం

మూ॥ మహమ్మద్‌యూసుఫ్‌గారు జాల్నాజిల్లా పోలీసుఉపాధికారి పదవినుండి పర్భనీజిల్లాపోలీసు ప్రధానాధికారిగా నియమింపబడినారు.

స్వకాపర మేశ్వరి లెక్కలు

హైదరాబాదు(దక్కన్)నగరములో యాకుతుపురములో నగరేశ్వరలింగమూర్తి దేవాలయముయొక్క వృషసంవత్సరాదివరకు అయినఆదాయవ్యయలెక్కలు కరపత్రములో ప్రకటింపబడినవి, వివరముగా చూడగోరువారు ఆపత్రమును చూడవచ్చును. లేదా లెక్కలుచూడదలచినవారు రుద్రంగినరసింహులుగారి యింటివద్ద చూడవచ్చును అని మిర్యాల రామలింగయ్యగారు తెలుపుచున్నారు.

యుద్ధవార్తలు

మొదటిపేజీ తరువాయి

జపానువ్యవహారము

అక్టోబరు ౨౨వతేదిన రష్యాజపానులమధ్య సరిహద్దునందు రాస్కినో నుపోట జపానీయ సైనికులు ౨౦ మందిరష్యాసరిహద్దుదాటి అక్కడకాపలాఉండిన రష్యాసైనికులపై దెబ్బతీసెనిరి. జపానుసైనికులకుకూడ దెబ్బతగిలినవి- క్షతులగు రష్యాసైనికులనుతీసికొని జపానీయులు తమముందుసామగ్రిని రైఫిళ్లను కొంతరష్యాభూమిలోనేవదలి తొందరగాతమసరిహద్దులోకి చేరుకొనిరి. ఈసంఘర్షణకొందరు పదిలేనిజపాను సైనికోత్సాహులచర్య మాత్రమేగాని, జపానురష్యాలకు విరోధమేర్పడియుండలేదని ఒకజపానీయపత్రిక సమాధానమువ్రాసినది-

జపానువారు ఇపుడు దక్షిణముపైపునగాని, ఉత్తరముపైపునగాని దండెయాత్రచేయరాయు, రష్యావారికి సరియైనసమయముచూచి కొన్ని పరతులనెరవేర్చుటకు కోరవచ్చుననియు చైనాప్రభుత్వమువారిపత్రికయొక్క అక్టోబరు ౨౫ వతేదినాటిసంచికలో వ్రాయబడినది. అక్టోబరు ౨౪వతేదిన చైనావిదేశాంగమంత్రిగారు జపానుఇపుడు వెంటనే ఎట్టిచర్యగానిగైకొనుటకు ధైర్యములేకయున్నదనియు, ఎట్టిచర్యగానిగైకొనకుండకుండవలెనన్న అదికూడసంకటముగానే ఉన్నదనియుచెప్పినాడు- అందువల్లజపానుకును అమెరికాకును సంఘర్షణతప్పదనిరి. జపానువారు టాన్కినులో ఇపుడు చినసేనలను బలపరచుటకై మరికొన్ని సేనలనుపంపించినారు. ఇదిదక్షిణపసిఫికు ప్రాంతమునుగురించి ఆందోళనను బలపరచుచున్నది. నవంబరు ౧౫ వతేదిలోగాఅమెరికాతో ఏదోఒకసమాధానము కుదరనిచోరుకు అమెరికాతోతాము సమాధానప్రయత్నములు సాగించుట నిష్ప్రయోజనమని జపానువారు అమెరికాకు తెలియజేసినట్లు ఒక వదంతి వ్యాపించినది. కాని జపాను వారు అవిధముగా తమకు తెలియజేయలేదని అమెరికా విదేశాంగమంత్రి కార్డల్ హల్లుగారు అక్టోబరు౨౯వతేదినచెప్పినారు-ఇదిఇట్లుండగ పెకింగులోఅమెరికావారిరాయబారి కార్యాలయముయొక్క రక్షకభటుని ఒకనినిఎవరో ఒకప్రాచ్యవేషధారి కుపాకితో కాల్చిగాయపరచి పారిపోయినట్లును, అమెరికావారు ఆప్రాచ్యవేషధారి జపానీయుడేఅయి యుండుననుచు జపానుప్రభుత్వమువారికి తమ ఆగ్రహము తెలిపినట్లును ఒకవార్తవచ్చినది- ప్రాగ్దేశాలలోని అమెరికనులు ఆదేశాలనువదలివచ్చి సాన్‌ఫ్రాన్సిస్కోల్ అక్టోబరు ౩౦ వతేదినచేరినారు- ఈఅంశములన్నియు అమెరికాజపాను అసంబంధమునుగురించి ఆందోళనను కలిగించివవియైయున్నవి.

బ్రిటనుజపానులసంబంధమునుగురించి ఆందోళనకలిగించెడి అంశములుకొన్నియున్నవి- మేజర్,మార్టినుఅను ఇరువురు బ్రిటిషుజాతీయులను జపానుఅధికారులు ఇంకను విచారణలేకుండ నిర్బంధములోనుంచియున్నారు- వారలనువిడిపించుటకై బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిప్రయత్నములింక నుఫలించలేదు. భారతదేశమునుండి జపానీయులను జపానుకుతీసుకొనిపోవుచున్నారు. బ్రిటిషువారిచర్యచే భారతదేశంలో జపానువారివ్యాపారముతగ్గిపోయినందున పనులులేకుండాఉన్న జపానీయులు కొనిపోబడుచున్నట్లు చెప్పబడుచున్నది- జపానువారాక్రమించియున్న చైనాభాగములనుండి బ్రిటీషుప్రజలనుతీసికొనిపోవుటకుకూడ బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారేర్పాటులు చేసినారు-

కాంగ్రెసు నాయకుల విడుదల

నవంబరు ౧ తేదిన దేశవిఖ్యాతనాయకులగు బు.సాంబమూర్తి డా॥ పట్టాభిసీతారామయ్య, ఆ-కాళేశ్వరరావు, కద్దరంగయ్యనాయుడు గార్లను ప్రభుత్వమువారు జైలునుండి విడిచిపెట్టిరి-వారు తిరుచినాపల్లినుండి బయలుదేరి ప్రజలిచ్చుస్వాగతములందుకొనుచు నవంబరు ౨ వ తేదిన మద్రాసుచేరిరి,

సంస్థానాల ముసల్మానుల స్థితిగతుల విచారణ

అఖిలభారతముస్లింలీగు కార్యవర్గము ఢిల్లీలో అక్టోబరు ౨౬వ తేదిన నవాబు బహాదర్ యార్ జంగుగారి అధ్యక్షతనసమావేశమై అయిదుతీర్మానాల నామోదించెను. అందొకటి ముసల్మాను రాజ్యాలకు సంబంధించినది. తక్కినవి భారతదేశంలోని సంస్థానాలలో ఉండేముసల్మానులకు సంబంధించినవి- వివిధసంస్థానాలలో ఉండేముసల్మానుల రాజకీయ, సాంఘిక, వైజ్ఞానిక, ఆర్థిక పరిస్థితులను పరిశీలించుటకును ఆవిషయములలో కలలోటుపాటులను తెలిసికొనుటకును అన్ని సంస్థానాలలో తిరుగుటకై 3 గురు సభ్యులుగల ఒకఉపసంఘము ఒక తీర్మానముచే ఏర్పాటైనది.

జోధపూరు సంస్థానములో ముసల్మానుల యందు ఉండే చీలికలను గురించి విచారణ చేయుటకై మరొక ఉపసంఘము కూడ నియుక్తమైనది-సంస్థానాలన్నిటిలోను ఈముస్లింలీగుపనిచేయగలుగుటకై అవసరమైన ధనసహాయముచేయవలసినదని విజ్ఞప్తిచేయుటకు అధ్యక్షునికి అధికారమొసగ తీర్మానమొకటి చేయబడినది.

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn. Editor S. Prathapa Reddy B. A. B. L.